

Zarandul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRISULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituțiuni și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Duhul de întovărășire

Istoria părintelui care și-a chemat fiii la patul de moarte și i-a dat un mănunchiu de smicele pe care nu l-a putut rupe nici unul, apoi le-a desfăcut una câte una și așa a fost rupte ușor de fie-care, din ce el li-a scos învățătura, să fie tot-d'a-una toți împreună și atunci nu vor putea fi răpuși de greutățile vieții, dar de se vor răslăși, vor fi frânți ușor, --- rămâne tot-d'a-una adevărată, și o mare înțelepciune a vieții.

Pornind de la acest adevăr, oamenii cu tragere de inimă pentru înaintarea mulțimii și smulgerea ei din brațele sărăciei, au stăruit meru ca cutare lucrare bună, pe care unul singuratic nu o poate îndeplini, deși vede că e bună și folositoare, să o facă doi, trei, zece, o sută. Căci ce unul nu poate, mai mulți împreună vor putea cu bună seamă.

Stăruirile de acest fel n'au rămas fără răsunet; duhul de întovărășire s'a trezit, și cu timpul au început a se ivi mai un fel mai altul de întovărășiri. Azi, mai ales în țări înainte, sunt pline cetățile și satele de fel de fel de însoțiri. Cei bogăți și puternici se însoțesc ca să ajungă și mai bogăți și mai puternici; cei săraci pentru-ca cu puteri unite să mai scuture sărăcia de pe ei. Și atât unii cât și alții își ating scopurile în mare parte.

* * *

Spiritul de întovărășire și de economie este la Români de peste munți

Cuvinte pentru suflet

Despre Post.

Cu ziua de Duminică am început cele șapte săptămâni de post hotărâte de sfintele canoane ale Bisericii noastre a fi ținute de toată lumea creștină ca timp de ajunare ce premerge sfintelor sărbători ale Paștilor. Cum că acest post de și mare, trebuie ținute de toți credincioșii e lucru netăgăduit, intru cât pe de o parte poruncile bisericești cu privire la el, care trebuiesc îndeplinite, pe de alta practica lumii creștine, care ne arată că el a fost ținut totdeauna de la așezarea lui și până astăzi, sânt două temeluri destul de puternice spre a ne arăta aceasta. Ca niște adevărați creștini, când e vorba bunioară de post e adevărat că trebuie să știm ce este el, cu ce scop l-a așezat Biserica, cât ține dar neapărat mai e trebuință a ști chipul cum trebuie să-l păzim deci: *chipul cum trebuie să postim*,

Sf. Biserica când a așezat cele patru posturi de peste an cum și postirea mercurilor și vinerilor, a avut în vedere că ele, afară de folosul ce aduc trupului prin înfrânarea și prin schimbarea felurilor de hrană, de care fără cea mai mică îndoială trebuie să ținem seamă, mai aduce și următoarele trei foloase pentru suflet: e un mijloc de

mult mai dezvoltat de cât la noi. Acolo zilnic se fac societăți.

Intre altele, aflăm interesante amănunte despre societățile de lăptărie. Mai mulți săteni s'au întovărășit; au adunat lapte au făcut unt, smântână și au trimis la oraș cantități mari și au luat sume bune.

Dacă un țaran singur s'ar fi dus la oraș cu o turtică de unt ori cu nițică smântână, cum fac la noi, nu s'ar fi ales câștigul din pagubă. Lucrul se înțelege lesne.

Multe sânt scopurile pe cari le pot urmări societățile acestea. Ele sânt necesare la sate ca și la orașe.

În primul rând, făcând societăți de economie, omul se învață să fie strângător, își face un mic capital, fără să bage de seamă, și scapă din mâna cămătarilor când are nevoie să se imprumute.

Se mai poate apoi să și facă tovarășii aceștia proviziuni pentru ale casei; adică să cumpere de la toptaganii cu prețuri scăzute în loc să cumpere cu puținul de la neguțatori mai mici.

Tovărășiile acestea pot întreprinde diferite neguțării, cari dau totdeauna câștiguri bune. La noi s'au încercat să se facă băcănii așa cu tovarăși mulți, s'au încercat brutării, ș. a. Toate au mers și merg bine.

Să urmăim pe calea începută, căci de aci va rezultă îmbunătățirea stării noastre economice! Gh. A.

înfrânare a poftelor rele, e o formă nemerită a pocăinții și apoi, din aceste două pricini, el ne este un mijloc de a ne face să înaintăm în virtuți în loc de păcate și a ne împărtăși de har dumnezeesc.

E lucru netăgăduit că noi cinstim intru cât-va posturile, ne dăm seamă că ele sânt așezate de sf. părinți ai Bisericii și căutăm mai mult sau mai puțin a le ține. Trebuie însă să recunoaștem că nu le ținem așa cum trebuie pentru ca ele să ne fie în adevăr de folos. Și ca să putem înțelege și ști pe viitor acest lucru, să vedem cum cere Biserica a le ține.

De regulă, noi credem că a posti în timpurile hotărâte de Biserica înseamnă numai a nu mânca de loc carne, frup alb și alte mâncări oprite de sf. canoane. De aci rătăcirile mare a tuturor de a nu le ține cum se cuvine. Pentru ca postirea să se facă după învățătura Bisericii și spre folosul nostru trupesc și sufletesc, să știm că *postirea trupestă trebuie unită cu cea sufletească*, adică cu o luptă împotriva păcatelor și a relexor porniri, cu o pocăiță din tot sufletul, cu o silință de a face numai fapte bune și rugăciuni.

Căci iată de pildă ce ne spune sf. Ioan Gură-de-Aur despre post: Cel ce

mărginește postul numai în oprire de bucate, mai mult îl necinstesc. De postesci, arată-mi cu fapta, zice sfântul. Și iată cum: de vezi un sărac, să ai milă de el; de vezi vr'un vrăjmaș, împacă-te cu el; de vezi vr'un prieten în cinste, nu-l pismui; vezi vr'o femeie cu bun chip, caută-ți de drum. Nu numai gura să postească ci și ochii și urechile, picioarele și mâinile și tot trupul tău. Mâinile să postească, rămânând curate de răpiri și alte nelegiuiri, picioarele să postească nemergând la desfătări necuviincioase, ochii neuitându-se cu poftă și aprindere. Dumnezeu nu voește înfănări nefolositoare, cum ar fi bunicară oprirea de a mânca carne, ci voește să trăim în nevinovăție, să ne păzim cugetul curat să ținem poruncile Lui și să credem că ferindu-ne de ori-ce gând rău, de ori-ce faptă rea, vom trăi potrivit legilor Sale.

Acesta e adevăratul post plăcut înaintea lui Dumnezeu și așa ne învață și sf. Biserica să-l ținem. Dar tocmai așa cum ar trebui nu-l ține. Ba unii merg așa de departe cu înțelesul greșit al postirii în cât nu dă nici bolnavilor să mănânce decât tot de post, fără să gândească lucrul stă tocmai din potrivă, adică că tocmai acum se săvârșete un păcat, când, nedând bolnavului cele de trebuință — adică pe lângă căutare și o mâncare hrănitoare ca cea de frup (dulce) --- calcă datorii ce are de îndeplinit față de trupul și sufletul aprapelui, căci în asemenea caz în loc să-i dorim sănătate, din pricina unei greșite înțelegeri a postului, îi pregătim moartea. Acest lucru a și făcut pe sf. părinți ai Bisericii ca în unul din sf. canoane cu privire la post să spună lămurit că *bolnavilor și pruncilor le este iertat a mânca de frup (dulce) în timpul posturilor*. Căci, afară de aceasta, să nu uităm vorbele spuse de însuși Domnul nostru Isus Christos care a zis că: Nu este nici un lucru de din afară care intrând în om să-l spurce, ci cele ce es din el (adică din cugetul lui), *acelea sânt care îl spurcă*. Adică gândurile rele, desfrământările și toate felurile de păcate.

Așa dar, în felul arătat până aci trebuie înțeles postul și ast-fel trebuie să-l ținem; căci ce folos are cel ce, pe deoparte postește cu hrana, iar pe de alta săvârșește tot felul de păcate? Se înțelege că ar fi asemenea tâlharilor care, ucigând un drumeț și căutându-i de bani, găsira în traista lui o bucată de caș pe care însă nu o luară să o mănânce fiind-că ziceau că se găsesc într'o vineri, zi de post. Deci după ei a mânca de dulce în o zi de post era un păcat mare, iar a ucide și a despuia oameni la drumul cel mare, nu era nimic. Vedeti cât de greșit înțeleg unii postirea?... Și s'ar putea pomeni aci încă o mulțime de pilde ca acesta. Însă, cu nădejdea că, din cele spuse

până aci, am putut vede fie-care, în deajuns, care e adevărata postire dorită de sf. Biserica și nouă aducătoare de folos, închei cele zise până acum rostind --- spre ținere de minte --- încă odată cuvintele prin care ni se zice: „Postind fraților trupește să postim și duhovnicește”; adică postind cu trupul să nu uităm a posti și cu sufletul, precum s'a arătat. Victor Puia

Inarmarea navală a Sovietelor

Sovietele își construiesc o formidabilă flotă în marea Baltică. E vorba de 40 crucișetore, 76 submarine și 3 flotile de distrugătoare peste cele existente. Cât privește flotele aeriene, Sovietele dispun de 9000 de avioane și e vorba să aibă la sfârșitul anului dublu.

Inarmarea navală are menirea să întrecă forțele germane pentru a nu lăsa statele baltice sub presiunea hitleristului.

Superioritatea navală sovietică ar atrage țările din nord spre o politică filo-sovietică.

Cât privește forțele sovietice, ele ar deveni cele mai formidabile din lume cu consecințele politice pe care știm că le dă întotdeauna în echilibrul internațional.

CINEMA
„ORIENT” BRAD.
Duminică 1 Martie 1936.
Printul Manejului
HARRY PIEL Intr'un film din viață de circ cu Susi Lanner și Hans Jankermann

Știri din Zarand

Pentru Dum. — Învățătorii din cercul Brad — au organizat o serbare școlară, ce se va ține în sala festivă a liceului.

Aflăm cu plăcere că simpatica Dra Anița Draia și-a sărbătorit logodna cu dl. Alex. Olariu, licențiat în drept, Duminică 23 Febr. c. Le dorim și noi noroc și fericire multă.

Dra Lucia Bocan și-a sărbătorit logodna Sâmbătă, cu dl. Tîrcea, funcț. la societatea Mica. Felicitările noastre.

La Valea Brad aproape în fiecare Duminică se întâmplă certuri, bătăi cu urmări grave - la cărciuma satului. În Dum. ultimă s'au bătut: Avram Gh. cu Nicula Petru.

Tot în Valea Brad, Vineri Bota Nicolae a lovit cu toporul, pe Oprea Avram I. Gh. Cauza? S'au certat pentru câteva lemne ce le a tăiat din pădure Bota Nicolae. Se crede că Oprea Avram nu va scăpa cu viață.

Dragostea lui D-zeu

Intreaga fire ne vorbește despre ne-marginita dragoste a lui Dumnezeu față de omenire. Tatăl nostru ceresc este izvorul vieții, al înțelepciunii și al bucuriei. Să privim minunatele lucrări ale firii și să medităm puțin, cât de mult și cât de bine se potrivește aceste lucrări cu nevoile nu numai ale omului, ci chiar și cu ale oricărei alte viețuitoare. Lumina soarelui care face să rodească țarina, plozia care înmoaie pământul, mările, pustiurile toate vestesc dragostea lui Dumnezeu.

Dumnezeu este Acela care înzestrează cu nevoile zilnice toate creaturile, după minunatele cuvinte ale psalmistului: »toate către tine așteaptă, să le dai lor hrană la bună vreme. Dându-le Tu lor, vor aduna, deschizându-Ți Tu mâna Ta, toate se vor umplea de bunățate«.

Dumnezeu a creat pe om la început fericit. Acest pământ frumos, care a eșit din mâinile Ziditorului, n'a purtat nici grija boalei, nici povara blestemului.

Ceea ce a adus însă suferința, neîndestularea și moartea în lume este călcarea poruncii dumnezeiești. Dar cu toate acestea dragostea lui Dumnezeu și în mijocul celor mai cumplite suferințe nu încetează să se arate. Este scris că Dumnezeu a blăstămat pământul din cauza păcatului strămoșesc. Spinii și pălămida, greutatea și încercările de tot felul, care fac ca viața omului să fie nesuferită, grea și plină de osteneli, toate au fost puse în slujba oamenilor, ele fiind în același timp instrumente de educație în purtarea de grije a lui Dumnezeu, ca să-l ridice pe om din mocirla în care l-a scufundat păcatul. Deși lumea a decăzut, totuși mai trebuie să aibe nădejde. Pentru că însăși firea este vestitoarea nădejdii și a mângâierii. *Intre spini sunt și flori.*

Dragostea lui Dumnezeu o vestește fiecare floare, fiecare fir de iarbă. Aerul este plin de cântecul vesel al pasărilor. Florile mirositoare înmiresmează întreg aerul. Stejarii pădurilor cu verdețea lor mărturisesc deasemenea dragostea nemărginită a lui Dumnezeu, gata ori-și când să facă cât mai fericite făpturile Sale.

Insuși Dumnezeu și-a manifestat iubirea și milostirea Sa. În timp ce Aloisi se ruga: »regu-Te, Doamne, fă ca să văd mărirea Ta«, Dumnezeu i-a răspuns: »voiu face ca să treacă pe dinaintea ta toată bunățatea mea« și trecând pe dinaintea lui rosti: *„Dumnezeu este îndurat și milostiv, îndelung răbdător, plin de milă și dreptate, păstrează mila în mil de generații, iartă nedreptatea, fără de legea și păcatul. Domnul este milostiv și îndurător,*

pentru că îi place îndurarea“.

Ziditorul a toate ne-a legat de El cu nenumărate semne ale cerului și ale pământului. Aceste semne însă nu simbolizează în mod desăvârșit iubirea lui Dumnezeu. Deși oamenii s'au împărtășit de aceste marturii, totuși, mintea lor fiind întunecată de Satana, l-au privit pe Dumnezeu cu frică. Il credeau sever și neîndurat. Satana îi îndemna pe oameni să-L creadă pe Dumnezeu ca pe un judecător neiertător. Ca să dispară această închipuire deșartă și ca să se manifeste iubirea lui Dumnezeu cu și mai mare amploare a venit Hristos în lume.

Fiul lui Dumnezeu a venit din cer, ca să ne facă cunoscut pe Tatăl. »Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul unui născut, care este în sânul Tatălui, Acela a spus (despre El). Pe Tatăl nu-L cunoaște nimeni, numai Fiul și căruia va voi Fiul să-L descopere«. La rugămintea învățăcelilor să le arate pe Tatăl, Isus le spune: sunt cu voi de atâta vreme, Filipe și tu nu m'ai cunoscut? Cel ce m'a văzut pe mine, a văzut pe Tatăl. Cum zici tu: arată-ne pe Tatăl?

Și cu privire la misiunea Sa pământeană Isus Hristos ne spune: *„Duhul Domnului este asupra mea, pentru care m'a trimis să tămăduiesc pe cei zdrobiți cu inima“.* Iată lucrarea mântuitoare a lui Hristos: să umble pretutindenea, să facă bine tuturor, să vindece pe cei de sub stăpânirea Satanei. *Fiecare faptă a lui Isus era izvorită din dragostea și mila nemărginită față de făpturile Sale.* A luat asupra Sa firea omenească, ca să înțeleagă toate necazurile oamenilor. Toți îndrăgneau să se apropie de El. Chiar și cei mai săraci. Până și copiii veniau cu drag la El, să se stea pe genunchii Lui, ca să se uite în ochii Lui, cari reflectau iubire și bunățate.

Isus n'a ocolit niciodată adevărul pe care-L mărturisea însă cu cea mai mare dragoste. În contactul cu poporul, todeauna se purta cu cea mai mare grije și atențiune. Niciodată n'a fost dur, niciodată n'a agrăit cu răsteală pe cineva, niciodată n'a provocat suferința inutilă vreunei inimi sensibile. În schimb a înfierat fărnicia, necredința, răutatea. A plâns deasupra Ierusalimului, deasupra aceluia oraș pe care l-a iubit atâta, dar care se ferea să-L primească pe El care era Calea, Adevărul și Viața.

L-au nesocotit pe El ca Mântuitor, dar cu toate acestea îi depângea cu milă.

Toată viața lui Hristos a fost o jertfă vie. Toată viața și-a pus-o în slujba deaproapelui. În fiecare semen vedea un suflet pierdut a cărui mântuire o ține ca cea mai mare și înaltă (Va urma)

Din Sarmisegetuza

Cerc cultural. Cercul cultural „Sarmisegetuza“ sub președenția dlui Nicodim Toderaș, a ținut ședință la 16 Febr. a. c. în comuna Valea-Dălji. La ședința intimă, d. T. Bal n - Râu de mori, a desvoltat conferința „Regionalismul educativ“, bine documentată. Dl. Dtru Bordan a ținut o lecție de Scris cetit la cl. I, tratând cuvântul normal „jug“. La critică, lecția a fost declarată de bine reușită. Publicului foarte numeros a vorbit d. Ctin Eneșcu - Cârnești, despre „Foloasele școlii“, după care a urmat un program variat și bine executat de elevii școlii, sub conducerea Drei și dlui D. Bardan.

Populația com. Valea-Dălji a fost frumos impresionată de serb. șc. răsplătind cu aplauze munca neoborită a învățătorilor.

Agrestane. Într'una din seriile premergătoare alegerilor, locuitorul Dumbravă Ioviță din Brazova, frontist, a lovit mortal cu o greutate, pe guardul comunal Biriș Petru. Iată cum s'au petrecut lucrurile: Guardul comunal avea misiunea din partea notarului comunei, să adune lumea la Primărie. Intrând în cărciuma agresorului, unde era lumea adunată, l'a invitat să meargă la Primărie. Crășmarul frontist Dumbravă Ioviță, văzând că acesta îi strică intrunirea, l'a dat afară. Urmărindu-l prin întuneric, doi prieteni ai săi l-au prins și ținut, iar el l'a dat lovitura de grație la tâmplă.

Încă o victimă a „frontului“ și încă un propagandist cu procedee... democratice.

Suspendare: Notarul comunei Sarmisegetuza Balas D. a fost suspendat din serviciu cu data de 23 II. 1936, pentru motive ce le vom relata în numărul viitor. Caraiman

Incorporarea contingentului 1936

Incorporarea tinerilor cari fac parte din contingentul 1936 (născuți în anul 1914) precum și amănajii medicali gâșiți buni de serviciu, fie la recrutare, fie la corpurile de trupă, va avea loc pe ziua de 1 APRILIE 1936.

Tinerii se vor prezenta la cercurile de recrutare în zilele când au fost chemați și cel mai târziu până la 5 Aprilie 1936.

Cei ce nu se vor prezenta până la această dată, nu vor beneficia de concediile bugetare și nici nu vor fi trecuți în prisosul de contingent.

Cei ce nu se vor prezenta până la 10 Aprilie 1936, vor fi judecați și pedepsiți cu închisoare dela 2 la 6 luni, conform art. 224 din codul justiției militare.

Spicuri

din scrisoarea poetului bărlădean G. Tutoveanu adresată nouă

... Și te rog să 'ncredințezi pe cei mai mândri vulturi ai Ardealului, că le voiu trimite negreșit, câteva strofe pentru „Zarandul“.

Până atunci, citați rândurile de răspuns pe care le-am dat studentului Radu Vicol dela Cluj, prin „Scrisul Nostru“, din care ți-și „expediez un exemplar...“

Radu V. Cluj. Eroismul lui *Ursa de Margine* și „sacrificiile“ lui *Avram Iancu*, nu sunt doar singurile fapte de arme ale românilor transilvăneni, depe urma cărora *Habsburgii*, și-au încrustat multe pietre prețioase, la coroana lor.

Am fi tare bucuroși să ne convingeți că *toți* — așa cum s'ar cuveni — *toți* colegii domniei voastre, studenții ardeleni, știu bunăoară, că vestita pupte dela *Arcole*, unde *Napoleon* și-a 'nceput cariera lui glorioasă, în luptele din Italia, a fost aparată la 17 Noembrie 1796 de-un batalion românesc, și oșteanul-căpitan care aștepta cu sabia ridicată, năvala francezilor și care-a și fost ucis chiar pe punte se numea *Rotaru*; sau că *Napoleon*, în raportul pe care l'a făcut Directoratului, spune că fără acest batalion „îndrăcit“, care l-a ținut în joc trei zile, ar fi înconjurat pe Austriaci, sfărmandu-l cu desăvârșire: ori că *Augereau*, unul din cei mai vrednici generali ai lui *Napoleon*, și care-a luat parte la bătălia dela *Arcole*, a povestit, la întoarcerea triumfală din Italia, unor prieteni cari-l întrebau despre „*Nemți*“; că Austriacii sunt „interesanti“ numai pentru că au în armatele lor și oarecari batalioane de „un fel de soldați“, care vorbesc o limbă ciudată și sunt de-o bravură sălbatică. Aceștia, cum zăresc pe inamici, se reped în rândurile lor, fără nici o altă comandă, urlând grozav: „dame, dame!“, și între ei nu este nici o femeie...“

Acești oșteni, admirați de Francezi, erau grănicerii români din Năsăud și Făgăraș, cari svărindu-se nebunește'n luptă, strigau la versunați: *dă mă! dă mă!*... „Scrisul nostru“

Mulțumire

Consiliul parohial ort. rom. din comuna Nevoeș jud. Hunedoara, aduce vii mulțumiri pe această cale, Societății „Mica“ din Brad, pentru fapta creștinească de a fi donat suma de 2000 lei, în vederea cumpărării unui rând de odăjdii pentru sf. Biserică ort. rom. din această comună,

În numele consiliului parohial

Pavel Dimiș
preot ort. rom.

Cântă-mi cântecul...

de G. Micu Delabăsești

„Te-am adorat o viață ntreagă
Și cât eram de fericit,
Dar într-o zi de Mai frumoasă,
Ne-am scris și-apoi ne-am întâlnit...“

...Natura și-a 'mbrăcat haina de sărbători...

E luna Mai...

Păsările se 'ntrec în cântece, dar toate par prea vesele. Mai serioasă pare privighitoarea, care cântă cu neîntrecută măiestrie în teiul din marginea părului. Jos — în părâu — vrăbii gureșe se ceartă. În nuc — tocmai în vârf — un cuc își spune numele. Soarele se lasă obositor spre apus... Un aer plăcut cu miros de flori plutește

peste tot întinerind orice ființă...

A'nceput să însereze... Sătenii se 'ntorc veseli dela prășit. Ce mai veselie, ce mai ch'ote printre fete din cauza unul fiicău mai îndrăgiteț, care le ia pe după cap și... le sărută...

În centru e mai liniște-

Toată frumusețea de mai sus se petrece la periferia târgușorului Mereni. Târgușorul Mereni numără vreo mie de locuitori. Datorită unul bun primar și unul proprietar de inimă, din localitate, târgușorul are străzi frumoase, trotuare și lumină electrică. Majoritatea din locuitori sunt negușori. Numai cei dela mahalale — unde predomină veselia țărănească — se ocupă cu agricultura.

A 'noptat...

Dela răsărit se ridică leneșă, printre sălciile din luncă, luna vagabondă... Prin parc perechi de 'ndrăgostiți, se plimbă, șoptindu-și cuvinte tainice. În mijlocul parcului pe o bancă sub un bătrân tei, stau doi 'ndrăgostiți și se uită printre frunze la luna ce le zămbește printre crengi, sau la o șăgalnică privighetoare, ce — poate — le auzia tainicile șoapte de amor.

E Ancuța Bujoreanu fiica notarului din localitate și Ionel Marin funcționar la bancă în acel târgușor.

Ancuța e de-o frumusețe cum rar se 'ntâlnește. Părul negru, ochii negri și fața-i brună, un trupușor svelt, peste care pune — din obișnuință — fotele

și ica, ți face impresia că e cel mai reușit tablou al pictorului Grigorescu. Are 18 ani și e absolventă a unei școli profesionale din București.

Ionel e fiul unor agricultori gospodari din Verești, un frumos sătășor moldovenesc situat la vreo 50 km de Mereni.

După ce făcuse școala de cântăreți, Ionel, dornic de învățătură, se înscrie la liceu unde făcuse șase clase, după care își luase serviciu, pentru a-și putea continua și restul claselor în particular. El e un băiat bine, poartă mustața scurtă — ce de abia mijeste — și favorite.

În Mereni a venit de un an. Pe Ancuța a cunoscut-o la o serată. Ce amintiri frumoase din acea seară!... Era o noapte frumoasă de Mai... Aceiași

Monumentul lui Avram Iancu la Brad

În sfârșit, vom avea în curând un monument mare, al regelui munților, fala neamului nostru, Avram Iancu, și care va fi așezat în piața cu același nume.

Era necesar acest lucru, și ne mirăm că așa de târziu s'a luat inițiativă, tocmai în această regiune unde parcă mai auzim ecoul pașilor vâzului martir ce-a iubit atât de mult Bradul.

Este un gest mare și pilduitor pentru generațiile tinere și un simbol al dragostei ce știm să păstrăm eroilor ce s'au jertfit pentru națiunea noastră.

Așteptăm cu nerăbdare ca această lucrare să se poată înfăptui cât mai curând și astfel să asistăm la serbările naționale a desvelirii și la care suntem siguri că vor lua parte membrii guvernului și multe oficialități de seamă.

Pentru ca acest act să fie cât mai mare și să rămâne neșters din memoria Zărândenilor și a națiunii întregi, se cere multă muncă...

Monumentul susamintit, în dimensiuni mari, va fi cel mai precis și mai real chip al lui Avram Iancu, din câte lucrări sau făcut până acum.

Toate lucrările făcute până în prezent, nu corespund cu realitatea și singur, talentatul sculptor Radu Moga, a fost în stare să ne redea un portret așa cum îl dorim noi și cum îl descrie istoria, prin urmare i-a precizat starea sufletească adevărată, așa după cum ne spunea și marele nostru istoric, d-l profesor Ioan Lupăș dela Cluj, cu ocazia trecerii sale prin Brad, când a felicitat călduros pe sculptorul Moga pentru reușita bustului lui Avram Iancu din Tebea.

După această lucrare s'a plămădit un nou Iancu și mai mare decât cel dela Tebea, de astă dată în dimensiuni

mult mai mari și care este în prezent terminat în gips și urmează să se toarne în bronz, după ce se vor strânge fondurile necesare.

Admirăm foarte mult frumoasa inițiativă a d-lui primar Bocăescu și spunem că este un gest îndrăzneț din partea d-sale, când nu sunt mijloacele suficiente și tot a pornit la un drum atât de greu.

Ne întrebăm, cum se va duce la bun sfârșit, această operă?

Totuși nu ne îndoim că d-l primar care a făcut pentru Brad atâtea lucruri frumoase, nu va duce la bun sfârșit și această operă.

Pe de altă parte, ne bucurăm că simpatetul sculptorului Moga, care a împodobit Lugojul cu monumentele lui I. G. Duca, compozitorului Ion Vidu, cântărețului Grozăvescu și monumentul Unirii și care e atât de mult apreciat de cunoscătorii de artă — mai cu seamă de bănățeni — a ajuns să ne facă și nouă la Brad, o lucrare de artă.

Iar în ce privește fondurile, cu idei gazetărești, putem să servim și noi: să se lanseze o listă de subscripții, să se organizeze serbări, conferințe, concerte, etc.

Credem că se va bucura de concursul tuturor Zărândenilor, fiindcă o astfel de inițiativă măreață, va fi lăudată de toată lumea.

Iar când această operă de artă va fi desvelită cu tot fastul cuvenit, vom simți pe Iancu între noi: vor plânge bătrânii și se vor entuziasma tinerii.

Și atunci, vom da dovadă de adevărați urmași ai eroilor ce s'au jertfit pentru ideea noastră națională și vom dovedi dușmanilor, cât de mult știm să-i prețuim pe acei, pe cari ei iau schingiuit.

G. M. Dă.

A P E L !

Într'un colț îndepărtat al Tarii noastre se găsesc trei sute de copii cari, deși au supt odată cu laptele mamei lor, vraja unei poezii populare, vijelioasă dar melancolică, doina bulgară, ar dori totuși să poată mai adânc iubi țara care îi adapostește și care este acum și țara lor...

Imprejurările și faptele oamenilor sunt mici... doar scrisul lor mai are puterea de vrajă, a unei băuturi de dragoste...

Pacatul e că această băutură e scumpă, grozav de scumpă pentru acești copii cari se duc desculți la școală, și lasă pe de muncă pe fruntea lor, când, la auzul unor versuri de Eminescu, își sprijină capul în palme...

Scritorii noștri, să-și scuture rodul sufletului lor, și pentru acei cari vor

să iubească România altfel, decât din poruncă...

Operele lor vor țese-o pânză trainică, o punte de lumină, pe care se vor întâlni cugete nedespărțite de eticheta unui nume, ci înfrățite în admirația acelorași talente...

Pentru acestea, îi rugăm să rămâne aceiași visători neatinși de materialismul vremurilor de astăzi, și să trimită operele lor Bibliotecii „Poet G. Tutoveanu”, a Liceului Particular Bulgar din Bazargic, adăugând încă un gest la opera de înfrățire și de înalt naționalism, pe care scrisul lor o înfăptuește!

În numele celor trei sute de elevi, mulțumește

EMIL TUDOR

Prof. de l. Rom. la Liceul Partic. Bulgar BAZARGIC.

lună, aceleași păsări, aceiași veselie...

Ce amintiri frumoase din timpul dansului, când o lipea dureros de el și când — după dans ieșiau sub farmecul lunei!... Și câte nu i-a spus în prima seară, când a cunoscut-o!...

Ce fericire e să cunoști o fată în luna Mai, și să începi un roman de dragoste. Și ei s'au cunoscut în luna Mai, într'o seară plină de poezie și de-atunci și-au citit tainic în ochi, privirile lor și-au vorbit și și-au spus totul...

Dar, ce repede trece timpul!...

Parcă a fost ieri. Peste puțin Ionel trebuia să plece la armată. Trebuia să plece toamna, deoarece făcea cu termen redus.

Au început zile de supărare, seriile

sunt dureroase și zdrobitoare pentru amândoi.

Ancuța nu mai e veselă ca altă dată, când prin parc, sau sub teiul pletos, îi cânta cântecul favorit:

„Te-am adorat o viață 'ntregă,
Și cât eram de fericit,
Dar într'o zi de Mai frumoasă,
Ne-am scris și apoi ne-am întâlnit“

În alte seri erau veseli, dar acum stau triști, ea cu capul rezemat de pieptul lui și tac.

Tăcerea lor e numai durere... Ancuța întrerupe — din când în când — tăcerea cu vocea-i frumoasă, când îi cântă cântecul. Glasul ei tremurător se amestecă cu trilarile privighetorilor... Dar nu mai era cântecul de altă dată, ci

Plata amenzilor școlare

Ministerul Instrucțiunii, având în vedere că părinții elevilor amendați pentru lipsă nemotivată dela școală, nu pot răspunde bănești la plata amenzilor din pricina sărăciei, a luat următoarea hotărâre:

„Amenzile școlare aplicate părinților elevilor dela școlile primare, cari nu pot fi plătite în bani, se vor acoperi prin lucru de mână sau transporturi de materiale la clădirile nouilor construcții școlare din comunele lor sau învecinate.

Prefacerea acestor amenzi bănești se va face luându-se ca măsură prețurile ce se dau în acele părți.

Vești de peste hotare

Șeful partidului socialist francez dl Leon Blum a fost bătut în ziua de 13 Februarie cu bastoanele, iar mașina lui făcută țandări de către un grup de membri ai organizației „Acțiunea Franceză“.

Se vestește din Bulgaria că au mai murit încă 50 de persoane din pricina gerului cumplit ce bântue acolo.

Din Turcia se vestește că acum trei zile o furtună ne mai întâlnită s'a deslănțuit asupra Mării Negre și a Mării de Azur.

Șase vapoare sunt în primejdie. Două din ele și-au pierdut cârma, iar trei sunt împinse de furtună spre coasta românească.

Din pricina viscolului 48 persoane au murit de frig. 22 s'au înecat iar opt și-au găsit moartea în alte nenorociri.

Știri diferite

Ministerul Instrucțiunii a întocmit o lege care oprește pe toți elevii dela școlile secundare a nu mai face politică.

Cei ce vor fi găsiți vor fi dați afară din școală.

Săptămâna trecută s'a semnat și aprobat contractul de armament cu fabricile noastre din țară.

La ministerul de industrie și comerț se cercetează felul de cum se vor putea face plățile comerciale dintre țara noastră și Ungaria.

Pentru terminarea unei părți din datoriile Statului pe anul financiar 1934-35 se va întocmi zilele acestea un decret cuprinzând plăți în sumă de 120 milioane lei.

Au fost înscrise pentru plata întregă datoriile mai mici iar cele mai mari au

fost trecute cu 30-40 la sută din totalul lor.

Plățile vor începe să se facă dela 1 Martie înainte.

Ministerul de interne a hotărât suspendarea ziarului unguresc „Bukarești Lapok“, deoarece din rea voință, n'a tipărit în întregime declarațiile M. S. Regelui făcute unui ziar din străinătate.

Ministerul de agricultură și domenii înștiințează pe cei interesați să înceapă culegerea omizilor și a culturii pentru a preveni zădăririle lor din primăvară.

Ministerul de agricultură și domenii a intervenit la direcțiunea C. F. R. cerând ca în afară de cantitatea de 11.400 triunchiuri de lemn de nuc trebuitoare societății de explozibile să nu mai facă nici un fel de transport din acest lemn.

Direcțiunea generală a căilor ferate a aprobat ca muncitorii agricoli în grupuri de cel puțin cinci persoane se călătorească cu 75 la sută reducere din taxele tarifare.

Reducerea se acordă pe bază de certificate eliberate de primăriile de cari depind regiunile unde muncitorii vor fi întrebuințați la lucru.

Călătoria se va face în vagoane complete, de clasa III-a, sau în vagoane de marfă cu bănci, atașate la trenurile de persoane, mixte sau eventual și la rapide de coletărie. În aceste cazuri se va plăti o taxă de 4 lei de osie și kilometru.

Certificatele pe baza cărora se va face reducerea, vor fi emise de consilierate agricole sau camerele de agricultură și ele vor servi și la începerea grupului de lucrători la stațiunea de pornire.

Pentru transportul în vagoane complete se vor avea în vedere următoarele dispozițiuni:

Vagoanele necesare se acordă pentru o distanță de cel puțin 50 km., dacă se plătesc taxele și vor fi cerute cu 25 ore înainte depunându-se o garanție de 500 de fiecare vagon.

Într'un vagon de 10 tone sunt admisi 40 muncitori și în vagoane de 15 tone, 50 muncitori.

Trenuri speciale cu asemenea vagoane se vor acorda după posibilitate tot în condițiunile de mai sus, dacă se cer șapte vagoane și pentru o distanță de cel puțin 50 km.

D. Iuliu Maniu pleacă Sâmbătă la Viena, unde va rămâne mai mult timp. Scopul călătoriei e în chestiuni absolute personale.

Cenzura și starea de asediu nu vor fi ridicate.

era cântecul nostalgic al durerei, căci:

...„Dar într'o zi de toamnă tristă,
Am plâns și-apoi ne-am despărțit“

— Ancuțo, auzi tu privighetorile din parc? Cântecul lor și cântecul tău, îmi sfășie inima, îmi pune tabloul trecutului plin de poezie, în față. De ce fericirea aceasta nu durează la infinit?...

Părul lui se încălzește în părul ei, iar câte-o frunză cădea din tei ca o mână protectoare...

— Ce copil ești tu, Ionel, zise ea lipindu-se de pieptul lui. Voi fi alături de tine, ori unde te vei duce.

Drept răspuns el o strângea la piept. Se priviau... privirile lor vorbeau și-și spuneau multe...

El o strânse mai tare și două guri

— fără a se căuta — se întâlniră dureros. Sărut prelung, sărut pățimaș, sărut plin de extaz...

— Cât e ceasul, Ionel?

— 11,30.

— E târziu; să mergem, Vei dormi la mine, căci tata e dus la Iași la niște rude; e numai mama acasă...

***

Părinții Ancuței fac parte, din așa zisă „lumea bună“ din târgușorul Mergen. Singurul lor copil era Ancuța. Pentru ea munceau foarte mult și voiau să-i pregătească o dotă cât se poate de frumoasă căci gândul lor era să ia de soț, un profesor, un avocat, sau, mai ales, un ofițer. Pentru aceasta n'o dăduse la o școală înaltă, ci s'au mulțumit să urmeze o școală

(Va urma)

